

ین هفته گشتی زده‌ایم در سرزمین قنا آواز قنوت‌شان آسمان یزد تا

شهر خشت

فاطمه مرادزاده
سمیه شرف دینی
ایران

☞ سرزمین قنات و قنوت و قناعت. دارالعباده، پاک و مقدس. اینها همه عناوینی است که به مرکزی ترین استان کشورمان اطلاق می شود به استان نزد در قلب ایران. یزد همان اندازه که گم و خشک و کویری است، زیبا و آباد و سرسبیز است، چرا که مردم هوشمندش درگذشته های دور با ایجاد و ایجاد سازه هایی به نام قنات، آب را از دل زمین بیرون آورده و مزارع و باغات بسیاری را در آن احیا و آبیاری کرده‌اند.

تویریزد صادرکننده
حصمه‌لات زیاد، هیاغا

مختصر ملخصات زیارت

قلب ایران، خشک و بی آب ترین بخش کشورمان است؛ درست همان جایی که بزد واقع شده. وقتی سرزمینی اقلیمی گرم و خشک داشته باشد، اولین چیزی که نباید دنبالش بگردد، باغ و باججه و آبادی و مزارع سرسیز و طلایی گندم و صیفی و انواع محصولات زراعی و باقی است. باین همه اما استان یزد از دیرباز آباد بوده و آبادی‌های پرازباغ و بارود رخت، درگوش و کنارش وجود داشته و همچنان وجود دارد. مثلا شهرستان تفت این استان، خطه رویابی کوچه باغ‌های سحرانگیز و باغ‌های سرخ و هوسرانگیز اذار است. با بغ‌های پسته و انگور و زردآلو و مزارع گندم و ذرت و زعفران هم درگوش و کننا، اب، استان، که نسبت.

وکنار این استان کم نیست. به طورکلی عمدۀ محصولات زراعی استان یزد در شهرستان‌های خاتم (هرات)، ابرکوه، بافق، بهاباد، اشکذر، یزد و محصولات باقی در شهرستان‌های تفت، اردکان و میبد تولید می‌شوند. امیدواریم این مورد به گوش کسی نرسد امداده‌ها هکتار از اراضی شهرستان‌های مهربیز هم زیرکشت محصول بسیار آب بر بنج قرار دارد. تقاضت کشاورزی و باغداری در این استان گرم و خشک با سایر استان‌های دیگر اماده‌اند است که به دلیل نبود بارش‌های نرمال، امکان کشت دیم (به جز گیاهان دارویی در دامنه‌های شیرکوه) در آن تقریباً وجود ندارد و کشت‌های موجود از نوع آبی است. طوری که گفته می‌شود یک درصد از کل سطح زیرکشت آبی کشور، در این استان قرار دارد.

واما آب مورد نیاز این کشت و کار و مزارع و باغ‌های یزد، از قدیم از طریق چاه و قنات تأمین می‌شده است. اصلاً یزد به همین قنات‌ش معروف است و حتماً عبارت شهر قنات و قنوت و قناعت را شنیده‌اید؛ عبارتی که برای یزد به کار می‌رود. این استان مهد سازه آبی قنات بوده و درصد قنات‌های ایران در آن قرار دارد.

متاسفانه در سده‌ها و دهه‌های اخیر بسیاری از قنات‌های کشور از جمله قنات‌های پردازخانه یا خشک شده است. با این همه کشت و کار در این منطقه کویری همچنان ادامه دارد و طبق آمار ۱۳ درصد شاغلان استان در بخش کشاورزی فعالند و ۱۵ درصد تولید ناخالص یزد مربوط به بخش کشاورزی می‌شود. سطح اراضی زیرکشت استان هم حدود ۱۱۲ هزار هکتار تخمین زده می‌شود که از این مقدار بیش از ۳۳ هزار هکتار معادل ۴۹ درصد از محصولات زراعی، و حدود ۸۰ هزار هکتار

بیت نام بزرگ‌ترین بافت خشتی جهان در میراث یونسکو

ساله بیماران زیادی از سراسر ایران و کشورهای همسایه برای درمان به این استان سفر می‌کنند. گرچه نبود زیرساخت‌های مناسب در بخش‌های مختلف از جمله روستی استفاده کرد و از طریق آن به اشتغال زیارتی و درآمد زیارتی مبادرت کند.

سمت آن جلب کند. یزد اکتوون در کنوار فارس و اصفهان یک ضلع از سه ضلع مهم گردشگری و رودی ایران است. این استان با داشتن مراکز درمانی متخصص و کادر درمانی مجرد و متخصص، یکی از قطب‌های مهم گردشگری سلامت ایران هم هست. مجاهدترین مرکز درمانی تاباواری کشور در این استان دایر است و همه

تهراروی زبان‌های داخله و توجه گردشگران را از سراسر جهان به این شهر می‌کند. اولین شهر جهانی باعث شد این شهر در سال ۱۳۹۶ به ثبت جهانی برسد. مینیموم ۵۰۰ هکتار بافت تاریخی دارد که سهم شهر بیزد ۱۰۰ هکتار است.

بشنی بلند در جهان را فکنده در زیرساخت‌های توسعه

برافکنده در زیرساخت‌های توسعه

که می‌تواند بسیاری از مشکلات مربوط به بیکاری در کشور را برطرف کند. قطعاً اگر دست به دست هم بدهیم و با روحیه جهادی در این موضوع وارد کنیم، شاید راه به جایی ببریم؛ ولی این که تنها یک شورا داشته باشیم و بخواهیم فقط در مردم آن حرف بنزینی، قطعاً راه به جایی نخواهیم برد.

استانداری بزد اما معتقد است: تشکیل نشست شورای توسعه گردشگری باعث می‌شود یک هم‌افزاری اتفاق بیفتند و شروعی برای تمام اقداماتی باشد که باید انجام شود.

مهران فاطمی می‌گوید: یکی از مباحثتی که بسیار مهم است توجه به زیرساخت‌ها و بحث حمل و نقل است و در حوزه پرواز نیز مباحثتی مطرح شده که باید به آن توجه ویژه شود. مساله امنیت در بافت تاریخی هم از اهمیت بسیار بالایی برخوردار است و باید اقدامات لازم برای تامین کامل امنیت بافت تاریخی انجام شود.

وی می‌گوید: موضوع پیوست فرهنگی هم از دیگر مباحثتی است که باید مورد توجه قرار گیرد و حتماً باید کمیته تخصصی مرتبط با مباحثت فرهنگی تشکیل شود.

استاندار بزد تاکید می‌کند: گردشگری به عنوان یکی از مهم‌ترین

اولویت‌های تعالی و پیشرفت و توسعه استان مطرح است و نسبت به اجرای آن عزم جدی داریم. در بحث گردشگری استان، علاوه بر این که تمرکز زیادی بر یزد به عنوان مرکز استان داریم باید به صورت ویژه ظرفیت‌های تمام شهرستان‌های استان را مورد بررسی قرار دهیم.

رئیس فراکسیون گردشگری مجلس هم می‌گوید: یزد می‌تواند به عنوان قطب گردشگری کشور در بیشتر حوزه‌ها و زیرساخه‌ها قرار بگیرد.

محمد رضا دشتی می‌افزاید: اولین مشکل استان در حوزه گردشگری مشکل زیرساخت و حمل و نقل است و باید در بحث پرواز، حمل و نقل ریلی و سایر زیرساخت‌ها توجه بیشتری شود. اتفاقاً سرمایه‌گذاران در بخش خصوصی برای مشارکت در خرید لکوموتیو و فعالیت در این عرصه تمایل دارند و تنها باید زمینه لازم برای این منظور را فراهم کنیم.

نماینده مردم اردکان معتقد است: مسائل حوزه گردشگری از پراکنده‌ی بسیار بالابی برخوردار است و باید کمیته‌های تخصصی در استان تشکیل و جمع‌بندی این کمیته‌ها در نشستهای ارائه شود.

دشتی می‌گوید: استان یزد ظرفیت‌های بسیار خوبی در حوزه گردشگری دارد. اگر این ظرفیت‌ها به درستی مورد استفاده قرار گیرد زمینه توسعه استان نیز فراهم خواهد شد و یزد می‌تواند به عنوان قطب گردشگری کشور در بیشتر حوزه‌ها و زیرساخه‌ها مطرح شود. لازمه این مهم این است که ما نسبت و توسعه و تکمیل به زیرساخت‌های گردشگری استان توجه خاص داشته باشیم.

دانسته باسیم.

سرازیرساختهای توسعه در زیرساختهای توسعه ایران پیشینه‌ای بلند بالا در تاریخ و فرهنگ دارد. یزد هم مثل سایر نقاط ایران پیشینه‌ای بلند بالا در تاریخ و فرهنگ دارد. اصلابوی اصالت و کهنگی می‌دهد. همین تاریخ و فرهنگ و اصالت که بروزش در صدھا بافت و بنای تاریخی نشسته؛ در مساجد جامع بزرگ و زیبای، در آتشکده‌های باستانی و در قلعه‌ها و قنات‌های پر حکایت، مجموعه میراث فرهنگی و گردشگری استان یزد را شکل داده که طرفیتی بزرگ برای جذب گردشگران و پول و درآمد است.

اتفاقاً این استان جزو اولویت‌های سفر مردم و گردشگران داخلی و خارجی هم هست و یکی از سه ضلع مثبت گردشگری خارجی.

با این همه و با آن‌که بافت تاریخی شهر یزد ثبت جهانی شده، به نظر می‌رسد این استان توانسته مسیر توسعه خود را بر مسیر صنعت گردشگری منطبق کند. چه اگر این اتفاق امیافتد جاذبه‌ها و ظرفیت‌های گردشگری یزد به تنهایی کافی بود تا اقتصاد این استان توسعه یافته و بساط صنایع پسیار آب بر و آلاینده از دل این خطه خشک و کویری جمع شود.

رئیس مجمع نمایندگان استان یزد در این خصوص می‌گوید: بدن گردشگری استان یزد همانند بدن گردشگری ایران، ضعف بسیاری دارد و رفع این ضعف با حمایت و کمک فعالان گردشگری امکان پذیراست.

محمد صالح جوکار می‌افزاید: تشكیل شورای توسعه گردشگری در راستای توجه به بحث گردشگری بسیار مفید است و استان یزد ظرفیت بسیاری در حوزه گردشگری دارد، طوری که تا سال ۹۸ و پیش از کرونا مام در حوزه سرمایه‌گذاری و فعالیت‌های عمرانی مرتبط با حوزه گردشگری، سیر صعودی داشتیم ولی پس از شیوع کرونا این سیر نزولی شده است.

دیر فراکسیون گردشگری استان می‌گوید: حمایت از صنعت گردشگری در حال حاضر از اهمیتی بسیار بالا برخودار است و موضوع بسیار مهم در این زمینه این است که نباید در چارچوب الفاظ و استناد اسیر شویم، به طور مثال ما شهر یزد را جهانی می‌دانیم اما واقعاً استنادهای یک شهر جهانی در یزد وجود ندارد، کما این که مردمی که در بافت تاریخی یزد سکونت دارند هم احساس امنیت نمی‌کنند.

جوکار از غیریومی بودن متولیان بوم‌گردی استان هم ابراز تعجب کرده و می‌گوید: اصلاح معنی ندارد بافت تاریخی یزد در دست غیریزدی ها باشد و شهرهوندان یزدی در این مدیریت نقشی نداشته باشند؛ موضوعی که اکنون مردم ساکن در بافت تاریخی نسبت به آن گلایه‌های بسیاری دارند.

وی ادامه می‌دهد: اگر بخواهیم توسعه اقتصادی بومبنای گردشگری داشته باشیم باید این سازی در این حوزه را جدی بگیریم. بی‌شک صنعت گردشگری هم تولید ثروت بالایی دارد و هم ایجاد اشتغال آن به حدی است

ستاددار یزد:
گردشگری به
عنوان یکی
از مهم‌ترین
تلهای تعلی
و پیشرفت و
سعه استان
مطرح است و
به اجرای آن
چند جدیداریم

آپ شرب بے اندازه کافی نداریم

یکی از مشکلات بزرگ استان بیزد، کم آبی است. مشکلی که استاندار بیزندیز در سفر اخیر هیأت دولت به استان به آن واکنش نشان داد و درباره اش گفت: بیزد با همه ظرفیت های بی بدلیش، با چالش های بزرگی نظری محدودیت شدید منابع آبی پایدار، خشکسالی های بی در بی و کاهش نزولات جوی، آلودگی هوا و توسعه نامتوازن و نامتعادل مواجه است که مستلزم تغییر در نگرش ها و برنامه ریزی ها برای تحقق توسعه و پیشرفت عادلانه و ساختارمند بانگاه به آمایش سرزمین و سیاست های دولت مردمی سیزدهم است.

فاطمی افزود: در سال جاری نیاز استان به آب شرب و بهداشت به بیش از ۱۱۱ میلیون مترمکعب رسیده و با وجود انتقال آب از سرچشمه های کوه هنگ، با کمبود آب شرب و بهداشت به میزان ۱۸۰ میلیتر بر ثانیه مواجه است، از این رو افت کیفیت آب شرب و سختی بین ۱۴۰ تا

۲۵۰ آب مصرفی، تهدیدی جدی برای سلامت مردم استان محسوب می‌شود.

وی ضمن قدردانی از اهتمام ویژه رئیس جمهور به پیگیری مستمر مسائل آب استان‌های مرکزی ایران در قالب برنامه‌های کوتاه‌مدت، میان مدت و بلندمدت گفت: درخواست ما این است که به عنوان یک ابرپروره موضوع انتقال آب از دریای عمان و خلیج فارس-که امور کارشناسی و مطالعاتی آن به پایان رسیده- و همچنین سایر مکاپروژه‌های آبی دیگر را که ضرورت آن اجتناب ناپذیر است به عنوان مهم‌ترین دستاوردهای مردم شریف یزد هدیه کنید.

استاندار افزود: برای تأمین مالی این طرح‌ها نیز در صورت صلاح دید می‌توان از منابع مالی معادن و همچنین مکانیسم تهاتر نفتی استفاده کرد. مشکل کم آبی در استان یزد از صدها و هزارهای گذشته وجود داشته‌اما باید گفت در گذشته مردم درخصوص استفاده از منابع آبی قناعت پیشه می‌کردند؛ خصلتی که متأسفانه سال‌هast در این استان کمرنگ شده و شاید یک دلیل آن انتقال آب از استان‌های دیگر به این خطه و در دسترس قرار گرفتن آسان آب باشد. آب انتقالی به حدی بوده که صنایع بسیار آب برهم این استان شکل گرفته و توسعه یابد. به نظرمی رسد علاوه بر تأمین نیاز آب شرب استان باید روی فرهنگ قناعت مردم شریف یزد هم دوباره کار و در این خصوص

۳	۱	۴	۸	۶	۵	۹	۲	۷
۸	۷	۹	۴	۱	۲	۵	۶	۳
۵	۶	۲	۹	۳	۷	۸	۴	۱
۶	۴	۸	۲	۵	۱	۷	۳	۹
۷	۵	۳	۶	۸	۹	۴	۱	۲
۲	۹	۱	۷	۴	۳	۶	۸	۵
۹	۸	۷	۳	۲	۴	۱	۵	۶
۱	۳	۶	۵	۹	۸	۲	۷	۴
۴	۲	۵	۱	۷	۶	۳	۹	۸
حل سودوکو ۴۰۱۶								
۲	۱	۸	۳	۵	۶	۹	۴	۷
۴	۵	۶	۹	۲	۷	۸	۳	۱
۳	۹	۷	۴	۸	۱	۵	۶	۲
۵	۶	۲	۶	۹	۳	۱	۷	۸
۶	۸	۹	۷	۱	۲	۳	۵	۴
۱	۷	۳	۸	۶	۵	۶	۲	۹
۸	۲	۴	۵	۶	۹	۷	۱	۳
۹	۳	۵	۱	۷	۴	۲	۸	۶
۷	۶	۱	۲	۳	۸	۵	۹	۸
۵	۷	۹	۸	۳	۶	۱	۴	۲
۶	۳	۱	۵	۷	۹	۲	۸	۴
۷	۴	۸	۶	۲	۳	۵	۹	۱
۸	۵	۲	۹	۱	۶	۳	۷	۰
۹	۶	۳	۷	۴	۸	۵	۲	۹
۱	۲	۰	۸	۹	۳	۶	۱	۵
۲	۰	۷	۱	۵	۴	۸	۳	۶
۳	۱	۴	۰	۲	۷	۹	۵	۸
۴	۳	۵	۷	۸	۰	۱	۶	۹
۵	۰	۲	۴	۹	۳	۷	۸	۵
۶	۴	۱	۳	۷	۰	۲	۹	۷
۷	۵	۰	۶	۸	۴	۱	۳	۶
۸	۶	۳	۹	۱	۵	۰	۷	۴
۹	۷	۴	۰	۳	۶	۸	۵	۱

۱۴۰۷ هـ

برای حل جدول اعداد باید در هر مربع کوچک‌تر 3×3 در ۳ هیچ عدد تکراری وجود نداشته باشد.
همچنین هیچ عددی در يك سطر باستون مربع بزرگ 9×9 در ۹ تکار نشده باشد.